

צפונות

פרשת כי - תצא

תשפ"ה

גליון קפ"ג

צפונות ועיונים על עניני הפרשה והמועדים
יו"ל ע"י בני החבורה דקהילת אשי ישראל

לב יודע מרת נפשו | שיחת בעל ה'ברכת כהן' צוק"ל

השעוה"ז היא כבית מלון יקר מאד ועל כל דבר מאכל או כל שירות אחר שלוקחים צריכים לשלם מחיר יקר מאד. אך במה דברים אמורים כשלוקחים ההנאה לעצמם, אולם כאשר אדם חי בשביל הרבים ועובד על זיכוי הרבים, הרי הוא כמלצר שנהנה משירותי המלון אף בלי תשלום.

הקב"ה אומר על האדם 'יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום' ולאורה הדבר נראה כגוזמא, וכי עד כ"כ מחשבות האדם רק רע כל היום, שמעתי מבארים בזה, דהנה גדר התורה 'טוב' הוא מי שרצונו להיטיב, והקב"ה שהוא מקור הטוב ברא עולם שלם בכדי להיטיב, ואילו גדר 'רע' ע"פ התורה הוא מי שכל מחשבתו על עצמו ואינו חושב איך להיטיב עם אחרים, מעתה כבר אין בזה משום גוזמא אם נאמר ש"יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום".

בימינו, ודאי שההרגשה צריכה להיות ככל מי שעוסק בתורה שעבודתו היא להיות בלגיונו של מלך, וכשהעבודה היא להיות בלגיונו של מלך ממילא עושים בשביל כבוד ה' ועושים בשביל זיכוי הרבים, ההרגשה של כל יחיד ויחיד צריכה להיות שהוא רק חייל, וממילא המחשבה היא מה ביכולתו לעשות להרבות כבוד שמים ככל היותר.

החפץ חיים כותב מכתב חריף (מכתבי הח"ח מכתב כח), לאחד שחפץ לעלות לארץ ישראל בזמן שקהילתו היתה זקוקה לו לת"ת דרבים, וכך כתב "...ועל כן אנחנו שומרי התורה, אנו כמו אנשי הצבא בעת המלחמה, מוטל על כל איש מאנשי הצבא לשמור בכל כוחו את כבוד המלך שלא יתמוטט לגמרי ח"ו, וכבוד השם תלוי אם בנ"י מחבבים תורתו ולומדים אותה ברבים לקדש שמו וכו', כללו של דבר האדם צריך שיהיה כל מחשבתו כדי שהקב"ה יהיה לו נחת רוח ממעשיו אבל לא יכוון להנאת עצמו, ובענין זה ודאי יהיה להקב"ה יותר נחת רוח כשישאר בעיני וכו', עכ"ל.

זהו מכתב חשוב מאד על תכליתנו בקיום המצוות, אשר ההסתכלות איננה כלפי עצמנו, אלא ההסתכלות כוללת על כבוד המלך.

זיכוי הרבים שייך גם באופן רחוק, אבל אין צורך לחפש אותו דוקא במקום רחוק. ישנם שנוסעים למקומות רחוקים בכדי לפעול למען קירוב רחוקים, ללא ספק זהו דבר גדול מאד, אך עבור קירוב רחוקים אין צורך לנסוע דוקא לקצווי ארץ, כל אחד יש לו בסביבתו כר נרחב ל'קירוב רחוקים' וכמה זיכוי הרבים שייך בין בחורים הלומדים יחד בישיבה.

יתכן שנתהיה קבוצה טובה היושבת ולומדת, אך אין בה מספיק קירוב לבבות, ואין בה מספיק 'איש את רעהו יעזרו וילאיו' ואימר חזק' ופעמים רבות שאכן יש דיבוק חברים וקירוב לבבות, אך החבורה הטובה מסתגרת בתוך עצמה ואינה מתחברת מספיק עם אחרים. ולפעמים הנזק הוא כה גדול עד שיש המחפשים לעצמם חברה אחרת, והקולר תלוי בצואר כולם וד"ל. לפעמים קורה ובחור לא הצליח לסדר לעצמו חברותא כרצונו, כמה חיוב מוטל על כל אחד ואחד להיות לו לעזר בהשגת חברותא, וזהו ג"כ ענין שנראה פגום, כל אחד מחפש מה שטוב בשבילו אני רוצה להגיד לכם סוד: מי שתמיד מחפש מה שיהיה טוב בשבילו - גם לו לא יהיה טוב. מצליח - הוא מי שרוצה לתת משום שמי שלא רוצה לתת, הוא גם לא מקבל, כשיודעים על בחור הנצרך לחיזוק, אפשר וצריך לפנות אל הרבנים ולומר להם. אך האמת היא שמה שבחורים בינם לבין עצמם יכולים להביא ע"י קירוב, לא יכול להיעשות אף ע"י הרבנים, הרצון של כל בחור צריך להיות להשפיע על החברה, לדבר בלימוד עם אחרים, לחזק את היותר חלש ולקרב אותו. זה חייב להיעשות, וזה אפשרי שיעשה, וזה לא נעשה מספיק.

מובן זיכוי הרבים לא מצטמצם רק בתוך התורה גופא, אלא כל בחור שרואים שצריך לאיזו מילה טובה, וכל מי שנראה שפל בעיני עצמו, מצוה גדולה לעודדו ולשמחו, וכאשר חיים בהרגשה שכל מה שאנו עושים זה משום שאנו מלגיונו של מלך, ואנו חושבים עצות מה לעשות למען זיכוי הרבים ממילא כל החשבון שלנו משתנה מן הקצה אל הקצה, זהו חשבון אחר לגמרי. זוהי העצה הראשונה לזכות בדיון.

כתב הרמב"ם (הלכות סוכה וולוב פ"ח הט"ו): השמחה אשר ישמח האדם בעשיית המצוות ובאהבת הקל שציוה בהם, עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו, שנאמר 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלוך בשמחה ובטוב לבב' עכ"ל.

כלומר כל התוכחות הכתובות בפרשת כי תבוא באו 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלוך בשמחה' ומבאר המגיד משנה ענין זה וז"ל 'ועיקר הדבר הוא שאין ראוי לו לאדם לעשות המצוות מצד שהם חובה עליו והוא מוכרח ואנוס בעשייתם אלא חייב לעשותם והוא שמח בעשייתם ויעשה הטוב מצד שהוא טוב ויבחר באמת מצד שהוא אמת, וייקל בעיניו טרחו ויבין כי לכד נוצר לשמש את קונו, וכשהוא עושה מה שנברא בשבילו ישמח ויגיל, לפי ששמחת

שאר דברים תלויים בדברים שאינם קיימים, אבל השמחה בעשיית המצוות ובמלמדת התורה והחכמה היא השמחה האמיתית. וזוהי ששלמה בדרכי מוסרו שיבח שמחת החכמה ואמר בני אם חכם ליבך ישמח לבי גם אני עכ"ל.

נקודת הניסיון אצל כל אדם היא הידיעה מהו העיקר ומהו הטפל. מהי התכלית, ומהו אמצעי בלבד המשמש להגיע לתכלית, חובתנו היא לבל להסיח דעת ממחשבה זו על העיקר והתכלית, ולייחס לעיקר חשיבות עליונה על פני שאר דברים.

מושג זה של מושג זה של שמחה בעבודת ה' הוא המוכיח על העיקר והטפל אצל האדם. אדם לעולם אינו שמח שמחה אמיתית ע"י אמצעים גרידא, וכאשר האדם בשמחה הרי זו הוכחה שרואה במה שמשמחו את כל תכליתו שלמענה בא לעולם, לכן הנקודה המרכזית בכל עבודתו, היא 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלוך בשמחה' שמחה זו אין כונתה לחשוב שהמצוות הם אמצעי לתכלית של שכל בעוה"ב, זוהי לא התכלית העיקרית וזוהי לא השמחה העיקרית, התכלית העיקרית של המצוות היא מצד עצמם - 'ויבחר בטוב מצד שהוא טוב' ולכן כבר בעוה"ז צריכים אנו להתמלאות בשמחה על כך שאנו מקיימים את תכליתנו בעולם.

ונהג הגמ' בנדרים פ"א א' אומרת מי האיש החכם ויבן את זאת על מה אבדה הארץ' דבר זה נשאל לחכמים וכו' לבניאים וכו' עד שאמרו הקב"ה בעצמו על עזבם את תורתו - על שלא בירכו בתורה תחילה.

הר"ן מבאר שבפנימיותם לא החשיבו את התורה כמטרה, וידועה על כך הקושיה דמה טענה היתה עליהם באם היה זה חטא כה נעלם עד אשר לא ידעוהו החכמים והנביאים, אמר על כך פעם מרן הגר"א ש"ך זצ"ל אמנם הנביאים באמת לא יודעים ואף החכמים לא יודעים אבל יש אחד שהוא כן יודע והוא האדם בעצמו, 'לב יודע מרת נפשו' האדם בעצמו יודע היטב אם הנקודה הפנימית שלו היא עבודת ה' והשאר אינו אלא טפל למטרה העיקרית או ח"ו להיפך, זה יודע רק האדם לבדו, והוא לבדו צריך לעשות את חשבון נפשו היכן הוא עומד, ואף אם בכל השנה ישנם טרדות המפריעות לאדם למלאות את תכליתו העיקרית, אך בימי הדין והרחמים הטרדות פוחתות וכשרים הלבבות להתקרב יותר אל הקב"ה, בכך אנו מראים שאכן תכליתנו העיקרית היא עבודת ה' אלא שבכל השנה מתעורר בנו היצה"ר, ואולם אם אף את ימים גדולים אלו לא מנצלים לתכלית העיקרית, הרי זו הוכחה שאף בכל השנה ח"ו איננו מכירים בתכלית ואז ח"ו כל המשקל משתנה מן הקצה אל הקצה.

ענין זה הוא על דרך מש"כ הרמב"ם (גירושין פ"ב ה"כ) וז"ל: לפיכך זה שאינו רוצה לגרש מאחר שהוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות את כל המצוות ולהתרחק מן העבירות יצרו הוא שתקפו וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני כבר גרש לרצוני עכ"ל. והיינו שהתנהגות האדם במצב של תשש יצרו מוכיחה על כך שהוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות את כל המצוות.

המשגיח רבי יחזקאל צוק"ל היה נוהג לדבר לפני ימים נוראים במהלך שהיה מסביר את פחד ועומק הדין עד שכמעט והיה אפשר להגיע לידי יאוש, אולם בשבוע האחרון הסמוך לר"ה היה מבאר איך בכל אופן אפשר לזכות בדין ותמיד היה נוהג לדבר על שני דברים העצה הראשונה שתמיד היה חוזר עליה זיכוי הרבים והיה נוהג המשגיח להביא על כך את דברי ר' ישראל ז"ל

לזכות החתן הבה"ח בן העליה חיים ב"ר יצחק שניידר נ"י
והכלה נחמה ב"ר נפתלי הירש תחי'

יהא רעוא שיעלה הזיווג יפה
ויזכו לבנות בית נאמן בישראל

וצריך עיון

קושיות מבי מדרשא

"והיה אם לא חפצת בה" (כא יד)

פרש"י: 'הכתוב מבשרך שסופך לשנוא אותה'. וצ"ע דאי ילפינן מינה דכ' 'והיה אם לא חפצת בה' גם את המציאות הזאת א"כ הרי כ' לקמן 'כי יקח איש אשה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר' וכי נימא דבסופו של דבר כל אדם שישא אשה ימצא בה ערות דבר.

[הרב יעקב ישראל שניידר]

"והוציאו את הנער אל פתח בית אביה וסקלוה אנשי עירה באבנים ומתה כי עשתה נבלה בישראל לזנות בית אביה ובערת הרע מקרבך" (כא כא)

משמע דהחומר המסויים שיש בנערה המאורסה יותר משאר אשת איש הוא שעשתה נבלה לזנות בית אביה, וצ"ב מה זה טעם להחמיר עליה יותר.

[הרב אהרן דיקמן]

"ולא ילכש גבר שמלת אשה" (כב ה)

כתב רש"י: 'לילך וילכש בין הנשים'. דבר אחר שלא ישיר שער הערוה ושער של בית השחי. כי תועבת - לא אסרה תורה אלא לבוש המביא לידי תועבה'.

ולכאורה יש כאן סתירה בדברי רש"י דבתחילה מביא שהכוונה בזה על לבוש או על שער ואילו אחרי זה מביא רק את הצד שהוא משום הלבוש.

[הרב אשר פורמן]

"למען ייטב לך והארכת ימים" (כב ז)

פרש"י: 'אם מצוה קלה שאין בה חסרון כים, אמרה תורה למען ייטב לך והארכת ימים, קל וחומר למות שכן של מצות חמורות'.

צריך עיון והלא קי"ל הו' זהיר במצוה קלה כבחמורה שאי יודע מתן שכן של מצוות, ואין כאן אמרינן להיפך שהוא מצווה קלה. וביותר דהרי זה ודאי שבגמ' אמרינן שיש מצוה קלה כבחמורה אך כאן אמרינן ברש"י כביכול גם מתן שכן יש הבדל בין סוגי המצוות.

[הרב יעקב ישראל שניידר]

"ולקח אבי הנערה ואמה והוציאו" (כב טו)

כתב רש"י: 'מי שגדלו גדולים הרעים יתבזו עליה'. וקשה טובא מה הטעם שהם יתבזו עליה, והרי לכאורה הוברר שהוא שכן והוא הוציא שם רע, ואפילו אי נימא דהוא ספק איך הותר מספק לבזות את אביה ואת אמה.

[הרב אשר פורמן]

"לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' וכו' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים ואשר שכן עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך" (כג ד-ה)

צריך עיון הלא עמון לא שכרו את בלעם לקלל, אלא מדין שכרו לקלל, ואי נימא דסגי גם בטעם אחד ואין צריך שיהיה את שניהם, א"כ מאי טעמא מדין יבואו בקהל ה', והלא גם הם שכרו את בלעם, ועוד קשה הלא ברש"י מביא שרואים כמה חמור מחטיו מהורגו, והרי גבי מחטיו ודאי שעמון לא נכללו בזה שהרי לא שכרו את בלעם ומאי טעמא נענשו יותר מאדום.

[הרב יעקב ישראל שניידר]

"דור שלישי יבוא להם בקהל ה'" (כג טז)

משמעות דברי רש"י מהספרי, דטעם חומר עמוני ומואבי משום שהחטיואם, וצ"ע דזה אינו מבואר אלא כלפי מואב, אבל עמון לכא' חטאם רק שלא קדמו בלחם ומים.

[הרב ישראל הכהן ארנטורי]

"בנים אשר יולדו להם דור שלישי" (כג טז)

וברש"י: 'הא למדת שהמחטא לאדם קשה לו מן ההורגו, שההורגו הורגו בעולם הזה, והמחטאיו מוציאו מן העולם הזה ומן העולם הבא, לפיכך אדום שקדמם בחרב לא נתעב וכן מצרים שטבעום, ואילו שהחטאיום נתעבו'.

קשה הא גבי עמוני לא היה בכלל מה ששכרו את בלעם שהרי היה זה מדין ומואב ששכרו את בלעם ומה השייכות של עמון, ואי נימא דהוא משום שהוא לא קידם בלחם ומים, והלא אדום אפילו יצאו לקראתו בחרב ואעפ"כ לא נענשו ומאי טעמא הם נענשו.

[הרב יעקב ישראל שניידר]

"זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים" (כד טז)

פרש"י: אם באת להזהר שלא תלקה בצרעת אל תספר לשון הרע לכאורה משמע הכא שכל הטעם שצריך להזהר מלשון הרע הוא משום שהוא לא ילקה בצרעת, וצ"ע הא תיפוק ליה משום העבירה בעצמה ומה הטעם שצריך להגיע כאן להסברים אחרים.

[הרב אשר פורמן]

"פן יוסיף להכותו על אלה מכה רבה ונקלה אחיך לעיניך" (כה ג)

משמעות ה'נקלה' לכא' נתינת טעם ללא יוסיף, וצ"ב מה צריך לתוספת הטעם שבמכה רבה יאה נקלה, הלא כל תוספת הכאה שלא כדון אסורה.

[הרב ישראל הכהן ארנטורי]

"והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו מישראל ואם לא יחפץ האיש לקחת את יבמתו ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים ואמרה מאן יבמי להקים לאחיו שם בישראל לא אבה

הנה חז"ל פירשו הפסוק והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת, דקאי על האח המייבם בעצמו שהוא קם על שם אחיו לנחלה, ולפי"ז צ"ע מה שאמר הכתוב מאן יבמי להקים לאחיו שם, והרי לפי טבע ל' הפסוק לעיל אינו 'מקים שם' אלא הוא עצמו 'קם על שם אחיו', וא"כ הול"ל מאן יבמי לקום על שם אחיו, וצ"ע.

[הרב אשר גרינוולד]

קושיא עצומה | על דבר אשר לא צעקה

"והוצאתם את שניהם אל שער העיר והוא וסקלתם אתם באבנים ומתו את הנערה על דבר אשר לא צעקה בעיר ואת האיש על דבר אשר ענה את אשת רעהו ובערת הרע מקרבך" (כב כד)

וקשה דלכאורה מבואר הכא דמה שמענישים את האשה על מה שלא צעקה, והטעם דכיון דאשה היא קרקע עולם, על כן כל העונש הוא משום שלא צעקה. וקשה טובא א"כ מאי טעמא בגונא שהיה בשדה וצעקה צריך להגיע לפטור של אונס, ולא אמרינן דכיון שצעקה על כן אין סיבה להעניש אותה.

ובלא"ה הקושי הוא גדול דאם באמת אנו מדמים את הנבעלת לנרצת, א"כ איך ילפינן מינה פטור אונס והלא זה ברור לגמרי שמי שנרצח אינו פטור משום שהוא אונס אלא הוא פטור משום שאין כאן מעשה עבירה ואיך ילפינן מינה.

צפונות רבותינו לבית הלוי

הרב אהרן שמואל הלוי

"והוציא עליה שם רע וגו' ויסרו אותו" (דברים כב)

ותב בברכת אברהם בשם הגר"ד הלוי דמלקות דמוציא שם רע אין זה דין מלקות של עונשים אלא דין חדש ד'יסרו אותו', דזה דין קנס כמו העונש דמאה כסף.

וכן בעדים זוממין וכן מלקות דעדות הראשונה בן סורר ומורה (רמב"ם ממרים ז ז) דכל אלו הם מלקות מחודשים.

"השיבנו אבינו לתורתך"

בספר 'מאורות רבינו מאיר הלוי' הביא דברי הגר"א (אסתר ב ב) וז"ל והוא שבכל ר"ה ויוה"כ האדם חוזר בתשובה, וצועק חטאתי סלח לי, והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מעביר על חטאתיו ועוונותיו, פירוש שעוון עצמו אינו נמחק, אלא תלוי אם יחזור בתשובה שלימה ימחול, אבל אם לאו לא ימחול, וישליך תאוות המותר כל ששה חדשים, וששה חדשים ירגיל את עצמו במצוות שהן עשה ולא תעשה, וכך ירגיל כל השנה 'ובזה הנערה באה אל המלך', פ"י אם הוא נוהג כן כל השנה, אח"כ יוכל לבוא אל המלך בר"ה וי"כ לבקש, ואין מזכירין לו עוונותיו הראשונים כלל עכ"ל. והיינו דתשובת יוה"כ היא תחילת התשובה ואם נוהג כם בתשובה כל השנה יכול לבוא אל המלך.

וביאר הגר"מ הלוי דב' החלקים שכתב הגר"א חצי בתשובה ובהשלכת התאוה ועושה מעשים טובים וחצי במצות עשה ולא תעשה, מתבאר בברכת השיבנו, דהדבר הראשון שצריכים לעשות כדי לחזור בתשובה הוא לימוד התורה ונכיל בזה השלכת התאוה והמותרות, והדרך להשליכם היא ע"י תורה תבלין, אז זוכה לחלק השני של 'קרבנו מלכנו לעבודתך' גדול התלמוד שמביא לידי מעשה, ולאחר ב' הבקשות הללו שהם כנגד ב' חודשים של השלכת התאוות, ו' חודשים של מצות עשה ול"ה, אזי 'החזירו בתשובה שלימה לפניך, ואז לאחר כל השנה נזכה לבא להיות 'לפניך' כמש"כ באה אל המלך.

(ולדברי הגר"א הנ"ל י"ל דגם לרבי דיוה"כ מכפר בלא תשובה היינו דיש לו התחלה לתשובת השנה הבאה, ועייין).

פליאה | דיברה תורה כנגד יצר הרע

"ולקחת לך לאשה" (כא יא)

פרש"י: 'לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באיסור'. לכאורה תימה הלא כל היתר זה מבואר שהוא רק במלחמה אך אם הוא לא במלחמה אין היתר זה, וקשה הא אי זה סברא שכיון שהוא אונס א"כ מאי טעמא הוא רק אם הוא במלחמה, והא סו"ס הוא אונס על זה, וכי נימא דאם יבוא אחרי סוף ימיו לבי"ד של מעלה לא יענישו אותו מכיון שהוא אונס.

רבינו הגדול ה'אבי עזרי' זצ"ל | פסול זרעיה

"גם דור עשירי לא יבא לו בקהל ה'" (כג ז)

מקש' בגמ' (מכות דף ב.) 'ולפיפסלוהו לדידיה ולא ליפסלו לזרעיה', והיינו שיפסל הוא בלי זרעו, ולכא' ק' איך אפשר לומר כן הלא ממילא הוא אם הוא פסול הבנים מתיחסים אחר האב, ואין שייך לחלק שהוא פסול והבנים כשרים. (עדות שמא ד"ה והנה).

בעומק הסוגיות | יכיר

הרב מאיר טעפ

"כי את הבכור בן השנואה יכיר" (כא יז)

מהר"ל ילפינן (קידושין עד. ב"ב קכז: יבמות מז. שו"ע חו"מ סי' רעז יב) דהאב נאמן על בנו כדיון 'יכיר'. ומצינו בזה דבר חדש בבית שמואל (אבה"ע סי' ו סק"ז), דסבר דאם אחד מעיד על הבן שהוא פסול, והאב אומר שהוא מאמינו, נפסל הבן מכאן זה, דנאמנות יכיר הוא אפילו היכא דאינו יודע כן בעצמו אלא רק שנשמך ומאמין לפלוני על כך. (ועי' בש"ש ש"ב פ"כ, שהאריך הרבה בדברי הב"ש הללו).

והקשה מרן הגריש"א זיע"א על הבית שמואל קושיא גדולה, דהנה הגמ' בחולין (יא:) מוכיחה דאזלי בתר רובא מהא דמקלל אביו במיתתו, ודילמא לאו אביו הוא, ע"ש. ולדברי הב"ש קשה דמשכח"ל באופן שמאמין לאשתו שזהו בנו, וממילא נאמן ע"ז מדין יכיר. (עי' כ"ז בקובץ תשובות ח"ג סי' רכח).

(ויש להוסיף דאין כאן אוקימתא, אלא כן הוא בסתמא בכל אב ובנו, שהאב יודע שהוא בנו מכא מה שמאמין לאשתו).

לתרומות עבור אחזקת הכולל

נא לפנות אל

הרב י. שניידר

054-8475219

לתרומות עבור עניי הקהילה

בפיקוח מורינו הרב שליט"א

נא לפנות לגבאי ביתה"ד

להפקדות נא לפנות אל

הרב י. שניידר

054-8475219

או הרב שמואל קארפ

050-4106327

2

תגובות לגליון הקודם

"מלאים זיו ומפיקים נגה"

הרב מאיר טעפ

קול הקורא קודש אלול

"ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים" (כא יג)

ובזוהר (חדש עב): 'ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים', דא הוא ירחא דאלול כו', ועל דא אמר פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך. וביאר האר"י ז"ל: 'את אביה זה הקב"ה, ואת אמה זה כנסת ישראל, יבכה האדם ויתחנן לפי ה' ירח ימים הוא חודש אלול, שהמה ימי הרחמים והסליחות'.

ובאוה"ח כאן כתב: 'ותתודה בבכי על אשר מעלה באביה ואמה, ועל פרידתה מהם. אביה - זה הקב"ה, אמה - היא כנסת ישראל (ברכות לה). ירח ימים - זה שיעור המספיק לשב, או ירמוז לחודש המיוחד לתשובה שהוא חודש אלול'.

ויד כתב האר"י ז"ל (סידורו, אלול וערב ר"ה): 'וכבר אתעורר ביה חבריא ונתנו סימן, אחורי ארי לא אחורי אשה. והכוונה כי בחודש אב מזלו אריה, ובחודש אלול מזלו בתולה, ולזה אמרו אחורי ארי, פי' שיתעורר האדם לפשפש במעשיו מיד אחר חודש אב. ולא אחורי אשה, שלא ימתין להתעורר עד אחר כלות אלול'.

והגר"א כתב (אסתר א ד דרך הרמז), דג' ימים בשנה הם ימי צער ליציה, ר"ה יו"כ ור"ח אלול. (ועוד כתב יונה ג) דאנשי נינוה התהלכו לפני ה' בג' ימים ה"ל, ולכן לא נתקבלה תפילתם, כי תמיד בכל יום צריך להתהלך את ה'. עוד בספרים לבאר אמרם 'מי שטרח בע"ש יאכל בשבת', דע"ש הוא שישי, ושבת הוא שביעי, והכוונה לחודשי השנה, דמי שטרח בחודש השישי - אלול, הוא יאכל בשביעי - ירח האיתנים, בחינת 'שבת המלכה'.

שינון כמה יסודות איתנים שכתב החסיד במסילת ישרים (הקדמה ופ"א)

• 'יסוד החסידות ושוורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישם מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו כו'. האדם לא נברא אלא להתענג על ה', ולהנות מזיו שכינתו, שהוא התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא, ומקום העידון הזה אמת הוא העוה"ב" (פ"א). ובדרך ה' (ח"א פ"ד ו) כתב: 'ונהנה שורש כל ענין העבודה הוא, היות האדם פונה תמיד לבוראו, והוא שידע ויבין שהוא לא נברא אלא להיות מתדבק בבוראו כו', ויהיה מנהג את כל פעולותיו להשגת התכלית הזה. ושם יא: 'שהכוונה באמת בכל המצוות תהיה אליו ית' להתקרב לו וליאור באור פניו כו', וזה התכלית האמיתי שבה'.

• 'נמצינו למדים, כי עיקר מציאות האדם בעוה"ז הוא רק, לקיים מצוות, ולעבוד, ולעמוד בנסיון' (פ"א). ונראה מדבריו בהמשך, ש'קיום המצוות' היינו כלליהן ודקדוקיהן. 'העבודה' היינו תוכן המצוות - לשמה מלומדה טהרת הלב וכו' (כמ"ש 'תמימות העבודה וחובת טהרתה ונקיונה' ועוד כהנה). ו'עמידה בנסיון' היינו כמ"ש קודם, לבחור בטוב גם בעת נסיון עוני ועושר וכדו', ויותר מהמה אחיזה באמונה בזמן נסיונות וצרות.

• 'ואם יהיה לבן חיל וינצח המלחמה מכל הצדדין, הוא יהיה האדם השלם אשר יזכה לדבק בבוראו כו', וכפי השיעור אשר כבש את יצרו ותאוותיו, ונתרחק מן המרחיקים אותו מהטוב, ונשתדל לדבק בו, כן ישיגהו וישמח בו' (פ"א).

• 'שלא יהיה לו שום תכלית אחר בכל שיעשה אם קטן ואם גדול, אלא להתקרב אליו יתברך, ולשבור כל המחיצות המפסיקות בינו לבין קונו, הן הנה כל עניני החומריות והתלוי בהם, עד שימשך אחריו יתברך ממש כנרדל אחר אבן השואבת. וכל מה שיוכל לחשב שהוא אמצעי לקירבה הזאת ירדוף אחריו ויאחז בו ולא ירפהו. ומה שיוכל לחשב שהוא מניעה לזה, יברח ממנו כבורח מן האש' (פ"א).

• 'הנאות העולם אין ראוי שיהיו לו, אלא לעזר ולסיוע בלבד לשיהיה לו נחת רוח וישוב דעת, למען יוכל לפנות לבו אל העבודה הזאת המוטלת עליו' (פ"א, ועי' כתבי האלטער מקלם: 'האדם אשר לו דעת ותבונה ובחירה בידו, בוחר לעצמו בעצת לבו הרע להתנהג בחסרון כללי בהילות וטרדות, שע"ז לבבו פונה מהישוב השכלי, וזה חסרון כללי כנגד כל התורה כולה שבנויה רק על ישוב הדעת'). ועוד כתב המס"י (הקדמה): 'ואם הוא שולט בעצמו ונדבק בבוראו, ומשתמש מן העולם רק להיות לו לסיוע לעבודת בוראו, הוא מתעלה והעולם עצמו מתעלה עמו'. ובדרך ה' (ח"א פ"ד ז) כתב: 'מה שהאדם משתמש מן העולם לצורכו כו', ויהיה הכנה בו להיות הגוף מוכן ומזומן שתשתמש ממנו הנשמה לצורך עבודת בוראו'.

• 'היראה היא חכמה, והיא לבדה חכמה, וודאי שאין נקרא חכמה מה שאין בו עיון. אך האמת הוא כי עיון גדול צריך על כל הדברים האלה, לדעת אותם באמת, ולא על צד הדמיון והסברה הכוזבת, כש"כ לקנות אותם ולהשיגם' (הקדמה). ובמלבי"ם כתב עה"פ במשלי (כד ו-ה) 'גבר חכם בעוז ואיש דעת מאמץ כח, כי בתחבולות תעשה לך מלחמה ותשוועה ברוב יועץ'; 'צריך שיתקבצו כל יועצי הנפש שהיא החכמה והבינה והדעת, שבכח הדעת שהשיג הכל בידיעה ברורה, יעמיד תחבולות וקישור עצות נגד עצת התאוה והיצר, ואז יאמץ כח'.

• 'מה הם חיי האדם בעוה"ז, או מי הוא ששמו ושלוו ממש בעוה"ז. ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורבהם עמל ואון בכמה מיני צער וחלאים ומכאובים וטרדות כו'. אחד מני אלף לא ימצא שירבה העולם לו הנאות ושלוה אמיתית' (פ"א). וכ"כ הרמב"ן בשער הגמול: 'ישראל רובן יש להם צער ויסורים בעוה"ז, יותר משאר אומות'. ובב"ר (פח א): 'לא היו ראויים אוה"ע שיהיה בהם דוויים וסכופים (חולים ומעונים, מתנות כהונה) כישראל'. ומאד נשתבחו ישראל במידת היסורים, שהיא מנת חלקם בעוה"ז, עד שאמרו: 'הנך יפה רעיתי, הנך יפה ביסורין, הנך יפה בתוכחות' (ילקו"ש רמז תתקפד). ואמרו (ב"ר ט ח): 'הנה טוב מאד, זו מידת יסורין'.

יקר תפארה

לראש ידידנו הדגול והנכבד מפארי לומדי ומתפללי בית מדרשינו, תלמיד ותיק וחביב לרבותינו מעתיקי השמועה זיע"א שייף עייל ושייף נפיק ולא מחזיק טיבואת לנפשיה
הרה"ג רבי **אריה מרדכי גורל** שליט"א
העומד בכל נפשו ומאודו לימין בית מדרשינו, ועתה העמיד יד ושם בהיכל ה'בית שני' לזכרה של **רעייתו הצדקנית ע"ה**
בנדבת פרוכות ארון הקודש בפאר והדר 'באורים כבדו ד'
יתן ד' ויראה רוב ברכה והצלחה במעשי ידיו ונחת מכל יוצ"ח, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנים.
כעתירת

מורינו הרב שליט"א

בני הקהילה

ד

לציבור שוחרי התורה

במוצאי שבת קודש יתקיים
שיעור הלכה בעניני ברכות
מפי
מורינו הרב שליט"א
השיעור יתקיים בשעה **10:00**
בבית שני
בברכת התורה

ישא דברים:

בין קבלת שבת למעריב
מורינו הרב שליט"א
לאחר תפילת מוסף
הרב שמואל דיקמן שליט"א

נציב מאור שבת פרשת כי תצא

נתרם על ידי הרב
אברהם טוביה זוהר
שליט"א
לזכות הנכד שנכנס
לעול תומ"צ

מעריב ליל שבת: 7:40

שחרית בשב"ק: א': 5:38 | ב': 7:30 | ג': 8:30

מנחה: א' 13:30 | ב' 6:08

מעריב מוצ"ש: א' 7:48 | ב' 8:10

ימות החול

שחרית: א' נץ החמה

מנחה: א' 13:15 | ב' 20 דקות לפני השקיעה

מעריב: 8:00 | ב' 11:00

לשליחת חומר לגליון או תגובות: פקס: 039578855 | או במייל: gmail.com@7177790